

Izjaja, izvešil pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica Asilkega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se...
 Asilkega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se...
 pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne...
 Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna Edinos...
 znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, p...
 Za inozemstvo mesečno 5 lir več. Telefon: uredništva in uprave št. 11-57.

ka knjižnica
 L J U B L J A N

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnica, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno uprav' Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asilkega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

„Vaš sistem ne bo zmagal“!

Zadnji govor posl. dra. Tinzla v rimski zbornici je tako znamenit dokument, da se moramo še baviti z njegovo temeljito vsebino. Tudi v bodoče nam bo pravi „kaziplot“, kadar bomo hoteli zgotoviti sistem, ki se izvaja v naši državi proti narodnim manjšinam. Poudarki poslanec je obvezal v hvaležnost tudi nas. Posebno tudi zato, ker so njegove ugotovitve dajale nepremagljivega izraza vsej grozljivosti, ki razjeda dušo našega ljudstva. Kakor udarci s klavirnom so padale na sistem njegove zatožbe: kako so se izneverili danim obljubam; kako so prekršili moralne obveznosti, ki so jih člani naše delegacije v imenu Italije sprejeli na mirovni konferenci, torej pred vsem svetom; kako je Gentilejeva šolska reforma v zasmeh vsem učnim in vzgojnim načelom, ki jih proglašajo vsi pedagoški kulturnega sveta; kako je vse naše šolstvo usuznjeno zgolj političnim namenom na škodo učne in vzgojne naloge ljudske šole; kako je vsled Gentilejeve šolske reforme nastala v naših šolah popolna zmešnjava, da je ves šolski obrat v žalostnem zastoju in je zadnje šolsko leto ostalo skoraj brezuspešno; kako neusmiljeno in nekulturno se postopa z našim vestnim učitelstvom; kako se nam otrekajo pravice, ki se na polju pouka dovoljujejo Arabcem v Afriki; kako se na živem telesu drugorodcev izvaja tista „alhimija“, ki hoče spremeniti kri našega ljudstva in ki jo je znani italijanski pedagog Lombardo-Radicce — četudi na druge naslove — označil kot „krutost, ki je nečloveška tem bolj, čim višje stoji zatirani narodi“.

Imeniten je bil odgovor na vzklík nekaterih poslancev, češ saj ste tudi vi tako postopali z Italijani v časih Avstrije! Tinzlov odgovor velja tudi na tista večna očitanja, da smo mi slej ko prej avstrijskanti, ker da je v našem ljudstvu še vedno tista avstrijska duševnost, sovražna Italiji in italijanstvu. Ugotovitve dra. Tinzla o sedanjem postopanju z narodnimi manjšinami so tako porazne, da je mogla le skrajna zadrega izsiliti iz ust onih poslancev tisto trditev. Avstrijskanti smo, ker smo pod morš vršili svojo dolžnost nam pram prejšnji vladavini — to pa zato, ker bi bili blazni, če bi se hoteli s silo upirati taki sili. — Z isto pravico in po isti logiki bi mogli mi — kar bi bilo seveda nezmišljeno in bedasto — tu napisati trditve, da je bila avstrijskantska vsa vnjanja politika Italije, ker je bila skozi dolgo vrsto let zavezница Avstrije in je torej pospeševala interese in cilje propadle monarhije! Kakor smo se mi pokorili avstrijski vladavini, ker smo morali, ker nismo mogli drugače, tako je bila tudi Italija zavezница Avstrije, ker je morala! To je: ker so italijanskim državljanom velevali tako oziroma na nje tedanji položaj v evropski konstelaciji, torej skrb za nje interese!

Sedanjo politiko v Italiji napram narodnim manjšinam opravičujejo tudi s sklicevanjem na varnost države, ki da neizprosnno zahteva zatiranje drugorodcev v obmejnih pokrajinah. Tudi to očitje je posl. dra. Tinzl temeljito zavrnil s svojo opozoritvijo na zgled Danske. Ugotovil je, da je na Danskem razmerje med dansko večino in nemško manjšino približno isto kakor v Italiji. Dejstvo pa je, da uživa tam nemška manjšina polno pravico na polju šolstva. Razlika med Dansko in Italijo je v tem, da je prva mala država s približno tremi milijoni prebivalcev, Italija pa je velesila štirideset milijonov. Če torej ma Danska ni v nikakršni skrbi za svojo varnost od strani nemške manjšine, zadovoljene na polju šolstva, ali ni potem naravnost žalitev za Italijo, ako se ji podtika, da se trese za svojo varnost od strani pol milijona drugorodcev v tako veliki državi z nje ogromnim državnim aparatom in nje impozantno vojno silo? Politika zatiranja manjšin v naši državi ni narekovana od upravičene skrbi za državno varnost, marveč od imperijalizma, od pohlepa po raznarodovanju, ali, kakor oni pravijo: asimilaciji, po uničevanju narodnega in kulturnega obstanka narodnih manjšin! Asimilacija s takimi sredstvi je porazno obsodil posl. Tinzl, ko je rekel, da je politika, kakor jo izvaja Danska napram nemški manjšini, liberalna in demokratična politika — asimilacije! Tako politika gradi most za zblizanje narodov; politika pa, kakor jo izvaja naša država, je odpirala prepeke med narodi! Se posebno občutno je rečeni poslanec obsodil to politiko, ko je navedel izrek italijana Villarija: Kdor je izgubil svojo narodno svojstvenost, je izgubil življenje! Vsa teža tega izreka se nam nazorno pred očmi spriče neprestane ga naglašanja, da je prišla Italija v naše kraje kot odesitljica! Resnični odesitniki pa prinašajo življenje in ne — smrti!

Ni torej v čast Italije, ne služi nje ugledu, in ni na njeno korist, da noče spremeniti sistema zatiranja narodnih manjšin, marveč ga še — kakor je ugotovil dra. Tinzl — postruje dan za dnem. Moški in samozavestno je zaklical govornik naučnemu ministru Casatiju: Jemljemo na znanje. Toda vedite, da bo, čim večji bo pritisk, tem večji naš odpor! Vaš sistem ne bo zmagal!

Boj proti opozicijskemu tisku

Cela vrsta listov zaplenjena - Nadaljevanje hišnih preiskav - Mussolinijev glasilo opozarja opozicijo zopet na strnjene legije

RIM, 2. Položaj je še vedno izredno napet in to tem bolj, ker vse kaže, da bodo stopili liberalci v odločno opozicijo proti sedanji vladi. Osrednje glasilo liberalcev „Giornale d'Italia“ je bilo zaplenjeno. Vodstvu lista se je že dozdevalo, da bo list zaplenjen in je dalo radi tega tiskati le 250 izstisov. Ta zaplenitev je izredno ogorčila liberalce in povzročila še večjo napetost med njimi in vlado. Na sestanku vodstva, ki se bo vršil dne 5. januarja, bodo liberalci zavzeli stališče napram novemu položaju. Ministra Sarrocchi in Casati pripadajo sicer k desničarski struji liberalcev, ki se je po liderskem kongresu osamosvojila, toda sklepov vodstva stranke ne bosta mogla popolnoma prezreti. Na drugi strani pa morata že sedaj računati s stališčem starega Salandrea, ki je „de facto“ že odpovedal sodelovanje s sedanjo vlado.

Vlada gre medtem po začrtani poti dalje. Vse kaže, da hoče s zaplenjenjem spreobrniti opozicijski tisk, da bi pisal nekoliko boljše o fašizmu. Ta nenadno strogi nastop proti vsemu nefašistovskemu tisku opravičuje vlada s trditvijo, da je opozicijski tisk kriv, da smatra inozemstvo sedanjí položaj v Italiji za kritičnega, kar ima za posledico, da lira pada! Opozicija pa zavrača vso krivdo na fašizem, ki da je napoti normalizaciji. Na eni strani skuša vlada s zaplenjenjem opozicijskega tiska zmanjšati protivladno delovanje opozicije, na drugi strani pa se opaža težnja po reorganizaciji fašistovskega tiska. Tako je prišel z včerajšnjim dnem izhajati v Palermu nov fašistovski dnevnik „Sicilia Nuova“.

Poleg liberalnega „Giornale d'Italia“ so bili zaplenjeni: „Mondo“, „Popolo“, „Voce Repubblicana“, „Nuovo Paese“ in „Sereni“; v Milanu: „Grustizia“, „Avanti!“, „Unità“ in „Guerin Meschino“; v Napolju: „Il Giorno“; v Veroni: „Adige“ in „Corriere del Mattino“. V Firenzah je bil zaplenjen „Il Nuovo Giornale“, ki je prvič izšel, odkar so mu fašisti pokvarili tiskarno.

Tudi hišne preiskave se nadaljujejo. Tako je bila izvedena preiskava v Benetkah skoro pri vseh osebnostih opozicijskega naziranja, ki se le količkaj politično izpostavljajo; tudi v Alessandriji je policija preiskala več hiš.

V političnih krogih vlada veliko zanimanje za Mussolinijeve izjave na jutrišnji seji poslanske zbornice. Izjave bodo po mnenju fašistovskega lista „Messaggero“ zelo precizne in odločne. Kako namerava on, Mussolini urediti svoje razmerje do opozicije, govori zelo jasno pisanje Mussolinijevega glasila „Il Popolo d'Italia“. Današnja številka tega lista je prinesla članek „Nauki“, ki je podpisan z „a. m.“ (Arnaldo Mussolini, brat ministrskega predsednika). Uvodoma pravi Arnaldo Mussolini, da so se nekateri nasmešili, drugi zopet zasmehovali in Don Sturzor „Popolo“ je celo zanikal obstoj fašistovskih legij, ko je „Popolo d'Italia“ namignil na strnjene legije. Neumneži! Dalje pravi list, kako se je pogreb nekega fašista v Milanu mirno in v redu izvršil. „Toda tega reda naj si nikdo ne razlaga kot znak utrjenosti! O izgrelih v Firenzah pravi Arnaldo Mussolini, da ga niso prav nič presenetili. Dalje razlaga članek: So plave, proti katerim ne vzdržijo jezovi najbolj popolne zakonitosti. Nato napada list opozicijski tisk, ki da je kriv, da pada vrednost lire. Opozicijski tisk in vsi politiki, ki pričakujejo razvoj dogodkov, bi se lahko mnogo naučili od sedanjih dogodkov. Dogodki v Firenzah kažejo, kakšno je razpoloženje med fašisti. Nato pozivlja Arnaldo Mussolini opozicijo, naj stopi v odkrit boj s fašizmom in naj pusti na stran umazano trgovino s spomenicami. Arnaldo grozi z razpoloženjem med fašisti. Opozicija je tudi čimdalje bolj nepoučljiva, še posebno, odkar je Salandrea stopil skoro popolnoma na njeno stran.

Seja ministrskega sveta

RIM, 2. Danes ob 10 se je sestel ministrski svet. Prisotni so bili vsi ministri. Razpravljali so o notranjem položaju države. Ministrski svet se sestane v svrhu nadaljevanja dela jutri ob 10 v palači Viminale.

Sen. Salata pri kralju

RIM, 2. Danes je sprejel kralj v avdienci senatorja Salata, ki mu je poklonil novo knjigo o Oberdanu. Kralj se je razgovarjal del časa s senatorjem ter ga povpraševal o spehu zgodovinskih raziskovanj v avstrijskih arhivih.

Začasno francosko poslanstvo pri sv. stolici

PARIZ, 2. Poluradno poročilo pravi, da namerava francoska vlada le začasno vzdrževati svojega poslanika pri sv. stolici, kajti potrebno je, da se zbornica in javni razpravi končnoveljavno izreče za ali proti ukinitvi poslanstva. Dokler ne pade taka odločitev v parlamentu, se zadeva poslanstva pri sv. stolici ne izpremeni.

Voditelji HRSS aretirani

Stranka razpuščena; njena glasila ustavljena - Radió še vedno na svobodi - V Zagrebu vlada mir

BEOGRAD, 2. Včeraj je objavila vlada naredbo, ki prepoveduje protizakonito delovanje hrvatske republikanske seljačke stranke. Naredba določa sledeče: Razpusti se takoj Radićeva stranka, ki je postala integralen del komunistične internacionale s tem, da je pristopila k tretji kmečki internacionali. Z današnjim dnem se prepove sleherni delovanje Radićeve stranke, to je: zborovanja, sestanki, publikacije in listi. Proti hrvatski republikanski seljaški stranki se bodo strogo izvajale določbe čl. 18 zakona o zaščiti države. Po tem zakonu ne smejo člani prepovedanih organizacij vršiti javnih poslov ali pa biti izvoljeni v parlament ali v občinska zastopstva. Arhivi, listi, publikacije in korespondenca Radićeve stranke se takoj zaplenijo. Proti strankinemu vodstvu se prične takoj sodno postopanje.

Danes ponoči je notranji minister izdal ukaz, da se voditelji stranke aretirajo in razpustijo posamezne organizacije. Svoj ukaz utemeljuje notranji ministrstvo z dejstvom, da je Radićeva stranka pristopila h kmečki internacionali in da se njene metode in program istovetijo s komunističnimi metodami in komunističnim programom. Nadalje se ministrstvo sklicuje na izjave Radića, ki je obveščal svoje pristase, da bo sovjetska vlada vsekdar podpirala stremljenja njegove stranke.

Postopanje proti HRSS se nadalje utemeljuje z dejstvom, da je stranka razvijala med vojaštvom propagando k nepokorščini in odtegnitvi od vojaške dolžnosti.

BEOGRAD, 2. (Izv.) Danes dopoldne so pričeli veliki župani po naročilu notranjega ministra Maksimovića izvajati sklepe ministrskega sveta proti HRSS in njenim voditeljem. Tako so bili v Zagrebu aretirani podpredsednik stranke dr. Vladimir Maček, tajnik Krnjević, brata dr. Stjepan in ing. Kosić.

V Zagrebu je bilo izvršenih 16 hišnih preiskav. Policija je obkolila Prpićev palačo, kjer ima prostoro vodstvo Hrvatske

Marx in Ebert predoldevuta

bliznjó razpraznitev Porenja

BERLIN, 2. O priliki sprejema članov vlade pri predsedniku republike je kancelar zatrdil, da se je gospodarski položaj Nemčije zboljšal tekom leta, ki je baš preteklo, in je nadaljeval:

„Zal izgleda, da se nam ne bodo uresničila upanja, ki smo jih imeli po zaključitvi londonskih pogajanj. Po dosliih vesteh moramo misliti, da se zavezniški nočejo držati versailleski mirovni pogodbi za izpraznitev prve porense cone določenega roka in to iz vzrokov, ki jih mi ne moremo priznati. Ta nepravilnost pomeni za nas nepričakovano razočaranje in bo ustvarila gotovo težaven položaj. Morem zaenkrat le izraziti željo, da bo mogoče najti izhod iz te situacije, ampak to se bo mogoče zgoditi le na podlagi nadaljnjih pogajanj, ki naj dovejejo do sporazuma in je zato potrebno, da najdemo pot do mirnega sporazuma med državami, za katerega smo šli pred časom v London. Pri tem je predvsem treba, da se nemški narod, ki se mora združiti v delu za obnovo, ne izrablja v brezkoristnih strankarskih borbah. Tedaj bodo izginele sence, ki otemnjujejo obzorje na začetku leta 1925, in se bomo približali cilju, za katerega ste vi, predsednik države, vedno delali z vso svojo energijo: Združitvi nemškega naroda in nje „osvoboditvi v miroljubni Evropi.“

Za te besede kancelarjeve se je predsednik Ebert zahvalil ter je izrazil svoje zadoščenje radi gospodarskega napredovanja domovine, tako bridko preiškušene, in je rekel tako-le:

„Zahvalo za to dolguje Nemčija predsedniku kancelarju in njegovim tovaršem. Vsi Nemci, brez razlike stranke, so bili bridko razočarani ter imajo zavest nove krivice, ki se nam je storila.“

„Iz ozirov, ki jih ne poznamo še in katerih zaenkrat ne moremo proučevati, o katerih pa znamo, da nimajo nobene pravne podlage, se odreka Nemčiji, edini državi, ki se je razorožila v Evropi, do zob oboroženi, edina klavzula v njo pretrdi mirovni pogodbi, katere govori njej v prid, t. j. izpraznitev zasedenih ozemelj Nemčije. Prva želja nas vseh je danes, da zmagah pravičnosti in volje za dosego sporazuma med narodi nad sovraštvom in nasiljem in da naši bratje v Porenju in v ruhrski kotlini pridejo do svoje pravice: do svobode.“

NOVO POROČILO O NEMSKEM OBOROŽEVANJU

BERLIN, 2. Glasom lista „Berliner Zeitung“ odposlje jutri član medzavezniške vojaške kontrolne komisije francoski general Roye poslanški konferenci novo poročilo, ki pravi, da ima nemška državna bramba tajne oddelke, ki izveščajo vsako trimesečno nad 200.000 dobrovoljcev. Ravnotako menjava državna bramba pogostoma podatke svojega staleža v svrhu varanja kontrolnih oblasti.

Imenovani list pravi, da so trditve generala Roye-a neutemeljene, kajti nemška državna bramba izkazuje le stalež, ki ga predvidevajo določbe versailleske pogodbe.

republicanske seljačke stranke. Tu so našli mnogo obtežilnega materiala proti stranki in njenim voditeljem. Pri Lorkoviću, predsedniku zajednice je policija iztaknila avtentično pismo Tudora Aleksandrova, voditelja macedonskega revolucionarnega gibanja, ki je imelo za cilj odcepitev Južne Srbije od Jugoslavije.

V Zagrebu ni prišlo do nikakih incidentov; v mestu vlada mir. Radića ni še mogla najti policija.

V vladnih krogih vlada veliko zadovoljstvo, še posebno, ker ni prišlo v Zagrebu do nikakih incidentov. Notranji minister je podal novinarjem izjave, v katerih predvsem zatrjuje, da ukrepi proti HRSS niso nikakor naprjeni proti hrvatskemu narodu, temveč proti razradalcem države, ki so bili v službi inozemcev.

Stojadinović odptoval

BEOGRAD, 2. (Izv.) Finančni minister Stojadinović je odptoval v Pariz na medzavezniško konferenco, ki bo razdelila zadnji obrok vojne odškodnine. Z njim je odptoval tudi Radosavljević.

Obnoveitev jugoslovansko-grškega dogovora

BEOGRAD, 2. Grški poslanik Tsamacos je imel včeraj dolg pogovor z Markovićem, pomočnikom ministra za zunanje stvari, glede predstojajočih pogajanj za obnoveitev jugoslovansko-grške pogodbe. List „Vreme“ hoče vedeti, da se bo pričetakom prihodnjega tedna vršila v Beogradu konferenca z ozirom na ta pogajanja. Nova pogodba bo vsebovala več klavzul za končnoveljavno ureditev raznih vprašanj, ki čakajo na rešitev že pet let, tako vprašanja izseljencev iz obeh držav, ureditve in zasedbe skladišč v francosko-jugoslovenski coni solunske luke. Medtem se nadaljujejo tudi pripravljala dela za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo, ker bo sedanja pogodba zapadla 10. marca t. l.

Nemški bančni škandal

in njega politično ozadje

BERLIN, 2. Finančni škandal Kutisker je dovedel do novih aretacij. Tako sta bila med drugimi aretirana bivši ravnatelj na finančnem ministrstvu Kautz in bivši ravnatelj državne banke dr. Hellwig. Državno pravdnistvo je ukenilo potrebno, da se kapitali, ki morajo po zakonu služiti za kritje pasiv, ne bodo odtegnili temu svojem smotru.

Medtem hočejo temu škandalu dati razni listi politično ozadje. Glasila desnice ugotavljajo, da so imeli bratje Parmat, lastniki trusta, kateremu je državna banka dovoljevala kredite, radi katerih je prišlo do tega poloma, tesne stike s socijalno demokracijo s tem, da so podpirali zadržge in delovne sindikate, ter spominjajo, da so bili voditelji socijalne demokracije večkrat poklicani v upravni svet omenjenega trusta. Ker pa je ta-le dajal na posodo denar državne pruske banke in si potem zaračunal visoke obresti, se hoče v tem videti pomanjkanje korektnosti pri strankah levice.

Velika skupščina čehoslovansko-jugoslovanske lige

Informativna knjiga o Jugoslaviji v češkem jeziku

PRAGA, 2. V Pragi se je vršila velika skupščina čehoslovansko-jugoslovanske lige, ki ima danes v Čehoslovaški in Jugoslaviji že več tisoč članov. Naloga lige je, krepiti kulturne in politične stike med obema narodoma. Skupščina se je vršila pod predsedstvom ministra dr. Hodže, ki je med drugim tudi poročal, da sta obljubila legi vsestransko podporo jugoslovenski kralj Aleksander in predsednik republike Masaryk. Glavni blagajnik Čihak je naglašal, da je ena izmed najvažnejših nalog lige, da otvori v najkrajšem času veliko jugoslovansko knjižnico v Pragi ter zbira podatke za informativno knjigo o Jugoslaviji. To knjigo izda čehoslovansko-jugoslovanska liga v češkem jeziku. Za predsednika lige je bil ponovno izvoljen minister dr. Hodža, za podpredsednike dr. Baxa, univerz. profesor dr. Murko in profesor trgovske akademije dr. Dvorsky. V odbor je izvoljen tudi senator V. Klofac.

Zlatonosna reka na Češkem

PRAGA, 2. V južni Češki se nahaja reka Otava, ki je radi svojega bogastva na zlato bila znana že v srednjem veku. Odtod tuli priimek „zlatonosna“. Ministrstvo javnih del se peča s vprašanjem, kako bi se dalo obnoviti iskanje zlata v navedeni reki. Raziskovanja v strugi so dokazala, da se na dnu reke nahaja selbi 8 metrov globokega peska, ki hrani v sebi tako množino zlata, da bi se izplačala eksploatacija. Strokovnjaki so mnenja, da se da dobiti iz Otave dva vagona zlatega praha v vrednosti več sto milijonov čehoslovanskih kron.

Španski kralj — madridski župan

MADRID, 2. Tukajšnji mestni svet je imenoval kralja Alfonza za župana in kraljičo za županjo Madrida. Proti imenovanju je glasoval le en mestni svetovalec.

Minister Cankov zadovoljen

s svojimi potovanji v Beograd in v Bukarešt

SOFIJA, 2. Ob svojem povratku iz Beograda in iz Bukarešta je ministrski predsednik Cankov izjavil, da je bila svrha njegovih potovanj v jugoslovansko in v romunsko prestolico vzpostavitev neposrednih odnošajev z vladnimi krogi obeh sosednih držav. Razen tega je minister priznal, da je prepričan, da je ta namen popolnoma dosegel. Tekom pogovorov z jugoslovanskimi in romunskimi državniki se je razpravljalo o vzpostavitvi odnošajev dobrega sosedstva in medsebojnega zaupanja med tremi državami. Seveda je treba pri tem mnogo potrpežljivosti in delati v tem smislu. Sprejema v Beogradu in v Bukareštu — je nadaljeval Cankov — sta bila kar najprijetnejša in bilo mi je pri tem v posebno zadoščenje, da nisem prišel pri tem v stike le z najuplujnejšimi osebnostmi, ampak tudi z večino mož, ki vodijo politično življenje v obeh državah. Ob vsakem koraku smo mogli ugotoviti, da imajo Bolgarska, Jugoslavija in Romunija nešteto skupnih interesov in prepričan sem, da se bodo s časom mogle ustanoviti med temi državami vezi idobrega prijateljstva ter priti tako do tesnega sodelovanja za ustalitev reda in mira na Balkanu. Seveda — je zaključil Cankov — nisem pri tem spustil izpred oči interesov Bolgarske.

Borba proti boljševikom na Bolgarskem

SOFIJA, 2. V sobranju se vrši razprava o zakonskem načrtu glede izrednih fondov, katerih del je določen za potrebe v upravni službi. Notranji minister Romansev je povdaril, da je ta ukrep potreben za uspešno pobijanje protidržavne propagande. Tajna komunistična organizacija — je rekel minister — razvija svoje delovanje v delavnicah in v tvmnicah. Banditstvo se vzdržuje iz fondov, ki prihajajo od propagandnih ustanov v Moskvi, katere se poslužujejo tudi sodelovanja izseljencev pod vodstvom Obova in Koste Todorova, ki sta po mnenju govornika plačana od sovjetske vlade.

Napad na španskega pisatelja v Parizu

PARIZ, 2. List „Journal“ poroča, da so neznanci ranili v pariskem predmestju španskega pisatelja Carretarra, ki je spisal brošuro proti romanopiscu Blasco Ibanezu. Carretarra meni, da so bili njegovi napadalcí komunisti.

KONFERENCA ZA PROUČEVANJE VOJNIH DOLGOV

LONDON, 2. Glasom lista „Central News“ se sklicje konferenca zastopnikov zavezniških zakladnic, da proučijo vprašanje vojnih dolgov. „Central News“ predvideva, da se bo mogla ta konferenca vršiti šele v mesecu juniju, ker zahtevajo pripravljala dela več časa. Churchill in francoski finančni minister Clementel bodo dela razpravljala o tej zadevi, ker pride prvi v Pariz v torek.

Albanski dogodki in ugled Društva narodov

LONDON, 2. „Daily Mail“ piše, da je Društvo narodov zgubilo na ugledu vsled albanskih dogodkov. Medtem ko je prošnja Fran Nolijske vlade za posredovanje hodila dolgo pot počasnega postopka Društva narodov, je bila ta vlada izgnana z oboroženo silo z državnega ozemlja. Treba je za to, da Društvo narodov izdela načrt za hitrejšo postopanje, ker bo v nasprotnem slučaju vedno zadostovalo, da delujo napadalcí z zadostno naglico, da obrezuspešijo pravo načelo, na katerem stoji obstoj Društva narodov.

68 vrednostnih papirjev v vrednosti dveh milijonov pozabil v vlak.

NIZZA, 2. Preteklo noč so našli železničarski uslužbenci v kupeju brzovlaka na kolodvoru Mentone 68 vrednostnih papirjev v vrednosti dveh milijonov. Policijski agenti, ki so pričeli raziskovati zadevo, so bili prvotno mnenja, da so bili ti papirji ukradeni zavodu „Banca Commerciale di Genova“; toda kmalu se je prijavil policijski oblasti pravni lastnik, Nizozemec Fener, ki je pozabil v vlak svoje bogastvo. Železničarskim uslužbencem, ki so našli papirje, je daroval znesek 500 frankov.

Smrtna obsodba v Parizu

Drogist Derveux ubil svojo ženo ter jo skušal razrezati na koščke

PARIZ, 2. Porotno sodišče je obsodilo na smrt bogatega drogist Derveux-a, ki je pred enim letom ubil svojo ženo ter jo nato skušal razrezati na koščke, da zakrije svoj zločin. Predno so se porotniki umaknili k posvetovanju, jim je Derveux zaklical: „Prosim oproščenja, nisem ubil.“ Po dvajset minutnem posvetovanju je bila razglašena rozsodba, obtoženec jo je poslušal s solzami v očeh ter je padel v nezavest.

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

DNEVNE VESTI

Razvoj krize po Rossijevu spomenici

«Der Landsmann» komentira razvoj krize v Italiji tako-le:

Glasilo ministrskega predsednika «Popolo d'Italia» hoče uveriti, da spomenica Rossija ni nikakoli bomba, ampak le mehurček iz mila. Temu pa ni tako, kakor kažejo zapletljivi priobčeni spomenici. Salandra je odstopil kot predsednik proračunskega odbora, najvišjega parlamentarnega dostojanstva za predsednika. Poslanec Riccio je izstopil iz vetinskega odbora. Salandra je opravil svoj korak z izgovorom slabega zdravstvenega stanja, Riccio pa brez vsakega izgovora, kar je posebno pomembno. To kaže, da silni sunek opozicijskih strank z Rossijevu spomenico proti vladi ni ostal brez učinka; in v kako zadrego je spravil nešteto ministrov in državne podtajnike. Desničarskim liberalcem postaja položaj mučen. Zdi se, da občutijo mrtvaški vzduh in se bojijo, da ne bi bili tudi oni prizadeti po strašnih obtožbah v Rossijevu spomenici.

«Der Landsmann» pa ne more prav verjeti v iskrenost sedanjega zgražanja Salandrovih liberalcev. Na vsak način pa meni, da gre tu za gibanje odpadanja, ki osvetljuje nadaljevanje razkrovalnega procesa in pospešitev tempa krize. Prvo vprašanje, ki se usiljuje tu, je za kako postopanje se odločita liberalna poslanca Casati in Sarocchi? Kaj ukreneta po koraku Salandra in Riccio, ki sta najuglednejša voditelja desničarskih liberalcev? Po kongresu stranke v Livornu sta opravljala svoje vstranjevanje v ministrstvu s solidarnostjo z desničarskimi liberalci. Če pa ti res prestopijo k opoziciji, se bosta morala ta dva liberalna ministra ločiti od vlade. S to možnostjo mora računati tudi ministrski predsednik in se zavedati, kako bi učinkoval izstop rečenih dveh ministrov. Če bi on in njegova vlada ostala osamljena, ne bi mogel dolgo naprej. To bi bil pač začetek — koncal

Se ena želja ob začetku novega leta

Rod za domom gine — pravi pesnik! To je trajen in nespremenljiv zakon v življenju človeštva. Eni odhajajo, drugi sledijo in nadaljujejo delo prednikov. Je namreč še en zakon narave v razvoju človeštva. Novo mora nastajati iz prejšnjega. Razvoj, ako naj bo zdrav in trajen, mora ohranjati kontinuiteto. To ne velja le za narode v njih vzkupnosti, marveč tudi za rodove, ki so poklicani, da vodijo in uravnavajo njihov razvoj. Brez pogleda v prošlost ne more biti pravega dela v sedanjosti in za bodočnost. O pokojnem učitelju, šolniku in književniku profesorju Marnu v Ljubljani pripovedujejo njegovi bivši, sedaj že postarani učenci, kako jim je vedno govoril: gledati moramo gledati nazaj, če hočemo iti naprej! Globoko resnice je util mož svoje učence. Tisti, ki so danes voditelji, ne smejo prezirati, kar so ustvarili in snovali predniki. Novo delo mora nadaljevati na že storjeno. Le tak razvoj naroda je organičen, v skladu z zakonom narave. Mladini, ki prihaja, dorašča in se pripravlja za javno delo, želimo v nje in v interesu našega naroda, da bi ostala mlada tudi potem, ko bo starejši Misi pa naj na to, da bodo prihajali za njo — se mlajši in morda z novimi idejami in stremeljenji. V interesu zdravega razvoja našega naroda je želiti, da bi se staro, mlajše in najmlajše harmonično spopolnjevalo in gradilo narodno jamstva za varen obstanek in napredek na vseh poljih narodnega smonjanja!

Demonstracije v Rovinju

Na večer novega leta so se vršile burne demonstracije po rovinjskih ulicah. Po dosedanjih poročilih sodeč so privedli kmetje iz rovinjske okolice skupen obhod po mestu in pri tem glasno protestirali proti raznim novim davkom. Baje so tudi navdali na občinski hišo in vdrli v nekatere zasebne hiše. Nastopiti so morali orožniki in nazadnje tudi milica, ki se je poslužila orožja. Nato so se demonstranti razkropili. Iz poročil izhaja, da se je udeležilo tega nastopa kmetje obeh narodnosti, vendar skušajo laški listi zvaliti krivdo le na slovansko prebivalstvo iz rovinjske okolice, katerega so baje naščuvali komunistični agitatorji.

Ni še znano, kaj je dalo povod za te demonstracije; vendar je brzkone zelo na mestu domneva, da gre za protest proti visokim davkom.

Tržaški «Piccolo» (Le Ultime Notizie) opisuje vse dogodke pod kričevim naslovom kot nekakšen pohod slovanskih kmetov (naštel jih je celih 500), ki so z bližnjih gorav navdali na mesto. Čudno se nam zdi, da je «Piccolo» vendar le priznal, da živijo v rovinjski okolici Slovani. Morda pa to priznava le takrat, kadar gre za... demonstracije.

PONOVITEV «SCAMPOLA» pri Sv. JAKOBU.

Jutri popoldne ob 3.30 ponovi «Citalneca» krasno D. Niccodemijevu trojčkanjo «Scampolo». Premiera te igre je uspešna kar najlepše, tako da so odšli vsi poslušalci nadvse zadovoljni. Malokatera drama, ugaša Italijanom tako kot «Scampolo», dokaz je že to, da je ta drama doživela v tako kratkem času nad tisoč uprizoritev in da so to snov obdelali še v romanu. V glavnih vlogah je igrala gdca. Hrvatinova in g. Terčič. Igro režira A. Širok. Opozorjamo na predstavo predvsem okoličane in tiste, ki ne morejo obiskovati večernih predstav. Otrokom vstop je zabranjen.

— **Popis vojaških nabornikov.** Tržaški župan je objavil na novo leto proglas o vpisu mladencev letnika 1907. v seznamne vojaških nabornikov. Vsi državljani in tuji, rojeni med 1. januarja in 31. decembra l. 1907, ki bivaajo na ozemlju tržaške občine, morajo prositi za vpis v seznamne vojaških nabornikov in so dolžni dati vsa pojasnila, ki bi se ob tej priliki od njih zahtevala. Naznanitev je treba opraviti pri občinskem nabornem uradu ul. Sanitiz št. 25 II. nadstropje. Uradne ure od 2—12. Prijavit se morajo tudi tisti mladenci, ki so brez državljanstva. Ako se mladenci sami ne prijavijo za vpis, morajo opraviti to zanje njihovi starši ali varuhi. Mladenci, ki stanujejo v tržaški občini, a so bili rojeni drugje, morajo predložiti overjen izvešček iz rojstnega lista. Oni mladenci, ki niso doma v Trstu, a vendar navadno tu prebivajo, se lahko vpšejo na podlagi bivanja. V tem slučaju pa ima njihov vpis, kolikor gre za nabore, pomen prejembe domovanja. V slučaju, da je kateri izmed mladencev rojenih v l. 1907. umrl, morajo starši,

varuhi ali sorodniki predložiti smrtni list, ki ga izda matični urad (župnijski urad itd.) na prostem papirju. Uradno se vpšejo v seznam vojaških nabornikov tisti mladenci, ki se ne nahajajo v seznamih anagrafičnega urada, a se kljub temu o njih splošno sode, da so dosegli naborniško starost. Na ta način vpisani mladenci se zopet izbršejo le tedaj, če dokažejo z listinami, da se pred naborom, da nimajo še let, ki se jim prisojajo. Mladenci, ki se zasačijo, da se niso prijavili, izgubijo vsako pravico do skrajšanja dobe vojaške dobe, ako bi to pravico imeli. Ako pa se jim dokaže, da so imeli namen oblastvo slepariti in ga zavajati, zapadejo kaznim, ki jih predvideva čl. 137. zakona o vojaških naborih. Vpisani naborniki, ki imajo pravico do skrajšanja dobe vojaške službe, je ne morejo doseči drugače nego da dokažejo to svojo pravico z vsemi predpisanimi dokumenti pred nabornokomisijo ob nabornih ali pa ko bodo že v vojaški službi. V smislu kr. odloka od 7. januarja 1923 št. 3, čl. 8. se dovoljuje skrajšanje vojaške službe le tistim mladencem, ki dokažejo poleg svoje pravice tudi še, da so z uspehom obiskovali predvojaške tečaje.

Za prijavljanje nabornikov je določen sledeči red: Dne 2, 3, 5. in 7. januarja črke A—C, dne 8, 9. in 10. črke D—F, dne 12. in 13. črke G—K, dne 14, 15. in 16. črke L—M, 17. 19. in 20. črke N—R, 21. 22. in 23. črke Q—S, 24. 26. in 27. črke T—Z.

— **Promocija.** Pred dnevi je bil promoviran na univerzi v Sieni g. Rudolf Kaluža iz Narina (Sv. Peter na Krasu) za doktorja prava. Čestitamo!

— **Obrestni vlog v poštni hranilnici.** Finančni minister je izdal odlok, s katerim se določajo sledeče obresti za vloge v poštni hranilnici za leto 1925: 2,76% tistih za vloge na poimenovalne knjižice in 2,52% za vloge na brezimne vložne knjižice. Te obresti veljajo za vloge iz notranosti države. Za vloge iz inozemstva je določeno: 3,36% za vloge na poimenovalne vložne knjižice in 3,12% za vloge na brezimne knjižice.

Društvene vesti

— **Tržaško pogrebno društvo pri Sv. Jakobu** opozarja vse zamudnike, da se danes zvečer vrši v «Jadrano» odborova seja. Kdor ne misli biti več član, naj to naznani odboru.

— **S. D. «Adria».** Danes sestanek vseh članov in članov ob 8. uri zvečer v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu. Udeležba vseh pri društvu včlanjenih nujno potrebna. Za svetoivanske članice in članke sestanek ob isti uri v navadnih prostorih, kjer se bodo obnovile izkaznice.

— **M. D. P. Trst.** Jutri ob 6.30 zjutraj vaja za žensko in moško hazeno. Točnost in polnostvilnost!

Iz tržaškega življenja

— **Skrivnostni napad v Ricmanjih.** Predpreteklo noč okoli 2. ure je bil prejeljan v mestno bolnišnico 52-letni zidar Martin Komar iz Ricmanjih; bil je ranen od kroglice iz revolverja na desnem stegnu. Rana ni bila nevarna, ker krogla ni poškodovala kosti, vendar pa se bo moral Komar, ki je bil sprejet v kirurški oddelk, zdraviti par tednov.

Komar je povedal, da je predinočnim, ko se je vračal domov v Ricmanje, nekdo na samotnem mestu blizu vasi izpalil proti njemu dva strela iz revolverja; ena krogla ga je zadela v stegno, dočim je druga k sreči zgrešila cilj. Komar se je z velikim naporom privlekel do gostilne Amalije Kuret, kjer je našel svojega sina Henrika, ki ga je potem spremljal v bolnišnico.

Mož trdi, da je bil napaden brez vsakega povoda, ker v zadnjem času ni imel nikakih navzkrižij z nikomer. Vendar se zdi, da gre za maščevanje, ker je izključno, da bi bil Komar žrtev roparskega napada. Orožniki si prizadevajo pojasniti dogodek. Ranica dosedaj niso še izsledili.

— **Nezgodna starca.** 81-letni brezposelni delavec Ivan Petelin, stanujoč v ulici Molino a vento št. 60, je večerj popoldne na ulici blizu svojega stanovanja padel tako nesrečno, da se ni mogel več dvigniti. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je ugotovil, da ima starca zlomljeno nogo v stegnu; zato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico.

— **Tatinski obisk.** Neprijetno presenečenje na dan novega leta je doživel g. Josip De Zorzi, stanujoč v ulici Zovenzoni št. 6. V njegovi odsotnosti so se neznanzi zlikovci s pomočjo ponarejenih ključev vtihotapili v njegovo stanovanje ter pokradli za 4000 lir raznega perila, obleke in zlatnine. Tatvina je bila prijavljena kvesturi.

— **Kočija ga je podrla.** Večera popoldne je neka javna kočija na vogalu ulic Ghega in Bellini podrla 50-letnega zidarja Vincenca Dubrovič, doma iz Jordanov v Istri. Nesrečni mož je pri tem prišel z levo nogo pod kolo, ki mu je zlomilo ud pod kolonom. Z isto kočijo je bil prepeljan v mestno bolnišnico kjer bo moral mesec dni varovati posteljo.

Vesti z Goriškega

— **Furlanskemu prefektu v slovo.** Z najnovejšim odlokom o premostitvi prefektov je premeščen dosedanj furlanski prefekt g. uff. Nencetti v notranjost države in na njegovo mesto pride dosedanj padovanski prefekt Ricci. Vest o premostitvi dosedanjega furlanskega prefekta so sprejeli goriški Slovenci popolnoma ravnodušno in ravnokatno ravnodušno sprejemajo novega furlanskega prefekta, ker se zavedajo, da ostane kurz videmske obsejne politike vedno eden in isti, pa naj bo prefekt Peter ali Pavel.

Pred svojim imenovanjem za furlanskega prefekta je bil g. uff. Nencetti v Gorici likvidator nekdanje goriške dežele. Ko je bil odv. Pisenti odstavljen kot furlanski prefekt, je zasedel njegovo mesto dosedanj prefekt g. uff. Nencetti. Tedaj smo goriški Slovenci upali, da bo novi furlanski prefekt, kateremu je bila dana v Gorici lepa prilika natančneje spoznati naš življenjski, usmeril za tedanj zgrešeni kurz videmske obsejne politike v novo, pravilno smer, toda kaj kmalu smo uvideli, da smo se temeljito varali, kajti ostalo je vse pri starem. Z naznačenjem g. uff. Nencetti-ja za furlanskega prefekta se je namreč izvršila na videmski prefekturi samo navidezna sprememba v osebah, ker v resnici je ostal še vedno gospodar pokrajine odvetnik Pisenti.

Zategadelj nas puščaju in nas bodo puščale spremembe na videmski prefekturi popolnoma hladne, dokler bodo v pokrajini neomejeno gospodarili g. Pisenti.

— **Iz komisarija — častni občan.** V Renčah se je vršila prva seja na novo izvoljenega občinskega sveta, na kateri je podal komisar Vittorio Graziani poročilo o svojem delovanju.

Pri volitvah je bil za župana izvoljen g. Arčon. Nato je občinski svet sprejel sklep, s katerim je imenoval g. Graziani-ja za častnega občana občine Renče.

— **Udeležite se koncertov Slov. kvarteta,** ki se bodo vršili danes v soboto ob 21. v Gorici, v nedeljo ob 16. v Ajdovščini, v ponedeljek ob 20. v Tolminu in v torek ob 20. v Idriji. V Gorici nastopi tudi Pevsko in glasbeno društvo z nekaterimi točkami. Cene so povsod zelo nizke, da je vsakomur omogočeno koncertu prisostvovati. Za koncert v Gorici opozarjamo okoličane, da se bo vršil samo v soboto, ker žal ni bilo mogoče pridobiti kvarteta še za eno gostovanje vsled pomanjkanje časa. Naj se torej potrdi vsakdo na koncert danes v soboto, kdor hoče slišati ta naš najznamenitejši pevski kvartet.

— **Iz Kobarida.** Še vedno nam sije prijazno komisarsko solnce, v zadovoljstvo in dobrobit tržanov.

Naša društva so imela svoje prostore v Občinskem domu — dovolj je bilo prostora za vse. G. Cavalotti je s tem seveda takoj ob svojem prihodu pomel, za kar smo mu dolžni veliko zahvalo. Ohranil si bo blag spomin tudi pozneje s tem, da je veliko društvo dvorano pregradil na več manjših prostorov, da omogoči tu bivanje društvom, tudi v bodoče, ko bo njegova zvezda že zatnila. Kaj ne, kako ginljivo skrbi g. komisar za duševni blag občanov! — pa nič manj za telesno dobrobit, saj bomo stroške za postavitev sten v Občinskem domu, plačevali mi v obliki raznih družinskih, obrtnih, odškodninskih itd. davkov. Vsi razglasi so seveda le italijanski.

Ob skorašnjih občinskih volitvah, g. Cavalotti, vam bomo izkazali svojo hvalečnost in priznanje za vse blagohotno delavnost.

Naša društva so sedaj postavljena na težko preizkušnjo, ali bodo ob tem težkem, toda zelo pomembnem trenutku, našla krepkih in velikopotezno mislečih ljudi, ki bi z ono samo odločno potezo, enkrat za vselej preprečili, da bi razni komisariji za cela leta odločevali o društvenem življenju, ter tiščali vse duševno delo tolikšnega trga h tem. Lagodnost in predečki v stran, in imela bodo društva streho. Eno društvo ima zemljo in material, drugo gnotna sredstva in delovno moč. Za ime si gotovo ne bomo v laseh, ko bo za vse dovolj prostora. Ali ni več kot ob sebi umljivo, da tak trg kot je Kobarid mora imeti svoje «Gaslini dom»? Seveda naše društveno življenje ne sme spatiti tako dolgo: Trnjulčica je spala dve leti dovolj dolgo, naj pride. Kraljevič, ter ji izdere trn smrti.

Na Božič ob polnočnici smo imeli krasno petje — čast g. Uršiču zato. Vendar se nam zdi, da je zbor malo prešibek za naš trg, — tudi je nenavada, da je v njem tako malo Kobaridcev, ki vendar radi pejejo. Tudi naša godba ne more prav kvišku. Zelo bi bilo želeli, da bi g. organist posvetil malo več pozornosti našemu trgu, kjer je organist, ter potem šele drugim. Tu je široko in plodno polje, ki bo zadriželo in zagorelo ob malem trudu.

— **Trbiž.** (Smrt na planinah.) 26. decembra sta šla Kuk Anton in Strukelj Matija iz Loga na lov na Mangrt. Pod vrhom ju je presenetil plaz. Med tem ko se je Strukelj, videč smrtno nevarnost, še pravočasno rešil pod neko skalo, je plaz potegnil s seboj Kuka v globok prepad. Ves prestrašen se je vrnil Strukelj ter prišel pozno v noči v Log. Ljudstvo je takoj organiziralo rešilno ekspedicijo, ki je po velikem trudu našla razmesarjeno truplo nesrečnega Kuka. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Bolo peč.

— **Nadebuda mladina.** V ljudski šoli v Ravnicah so imeli nabiralnik, v katerega so nabirali prispevek za misijonarje. Po znanem pregovoru «zrna do zrna — poagača» se je s časom nabralo v nabiralniku približno 50 lir. 12-letni Herman Terpin se je najbrže mislil napotiti med zamorce v Afriko in jim tam oznanjevati sv. vero. Ker mu je primanjkovalo denarja za pot, je uolomil nabiralnik in pograbil vse palanke, ki so se v njem nahajale. Ker ni hotel priti k malim zamorčkom praznih rok, je kupil od 11-letne Josipine Filipič otroško igračo za 9 lir, ostali denar pa je skril s pomočjo Izidorja Konc na varnem mestu. Valed ovadbe g. župnika Filipiča so goriški orožniki uvedli preiskavo, tekem katere se jim je posrečilo iztakniti navdušene misijonarčke in jim zopet odvzeti denar. Seveda se bodete morala Terpin in Konc zagovarjati še pred sodnijo.

Inserirajte v «Edinosti»

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes preminul po kratki in mučni bolezni v visoki starosti 80 let, naš ljubljani oče, zet, stari oče

MIHAEL LAURENČIČ

Prevoz zemskih ostankov se bo vršil v nedeljo, 4. t. m., iz Trsta, ulica Coroneo št. 1 v Koprivo, kjer se bo vršil ob 11. uri pogreb s sv. mašo in kjer bo pokopan na lastno željo blizu svoje drage soproge.

TRST-KOPRIVA, dne 2. januarja 1925.

Ing. Ernest (odsoten) O'g' por. Brezavžek, Petrina, Verginija (odsotne), otroci, Ivan Brezavžek, zet Pavel, Erna, vnuki ter ostali sorodniki.

Pogrebno podjetje Nuova Impresa Corso V. E. III 47.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA

Roman.

(207)

Vsedla se je na podrtim stopnišču, ki je vodilo nekdo k cerkvenim vratom. Stoletja so hodili tud človeški grešniki in nesrečni dan za dnem k izpovedi, toda med vsemi nesrečniki ženskami, ki so kdaj stopale po teh stopnišču, je ni bilo nesrečnejše od ženske, katere nogo so počvale zdej na kamnu.

Roke so se ji tresle, ko se je opirala na kamne, tresle so se, ko jih je začudeno opazovala.

«Kakor roke stare ženske!» je rekla tiho in jih zopet spustila.

Prvič se ji je to jutro vsililo odkritje, da jo moči zapuščajo baš v trenutku, ko bi jih največ potrebovala. Nepričakovani odhod Jurja Bartama, uadec, ki bi jo bil v prejšnjih časih vzpodbudil k novim dejanjem, jo je hudo zadel, in spoznala je, da jo zdravje in moč zapuščata. Ah, plavo nebo se ji je zdelo tako daleč in tako mrzlo in ptiče petje posmehovanje. Tu je sedela v cvetu svoje mladosti in se je čutila

Književnost in umetnost

— **Janko Kernik, Agitator. Roman.** «Prosveti in zabavi» 8. zv. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Cena broš. Din. 18.—, vez. Din. 23.—, poštnina Din. 1.20.

Nova izdaja Kernikovega romana Agitator je izšla v jako primerni dobi. Pravkar vršče se volilno gibanje nam pomaga primerjati z našimi volilnimi borbami pred 40 leti, ko so se narodno zavedni Slovenci nahajali v najhujšem boju z nemškutarijo.

«Agitator» podaja verno sliko takih volitev z vsemi mogočimi spletkami, intrigami in tudenimi zvezami, s katerimi si pomaga do zmage nemškutar Meden, medtem ko narodni kandidat Hrust odstopi. Med politične boje je vpletena idealna ljubezen Korenova, glavnega agitatorja narodne stranke, do Milice hčerke graščaka Boleta, ki jo pa hočejo politični nasprotniki istotako razrežiti in onemogočiti.

— **Anton Melik, Jugoslavija.** Zemljepisni, statistični in gospodarski pregled. I. del. Druga predelana in pomnožena izdaja. (Pota in cilji 5. in 6. zvezek). Ljubljana 1924. Izdala Tisk. zadruga. Strani 427. Cena boljši izdaji Din. 75, slabši Din. 60, poštnina Din. 4.

Ko je izšla pred 3. leti prva izdaja Melikove Jugoslavije, je knjiga vsled svoje zanimivosti in potrebnosti hitro pošla. Sedaj je priredil Melik novo povsem predelano in pomnoženo izdajo, ki na 427 straneh, obširno in temeljito razpravlja o reliefu jugoslovenskega ozemlja, morju, podnebju, rastlinstvu, živalstvu, prebivalstvu in narodnem gospodarstvu. Dočim zanimajo prva vprašanja bolj teoretične in šole, so zadnja poglavja zlasti važna za vse gospodarske in pridobitne kroge. Ti najdejo v knjigi obilo podatkov in informacij, ki jih rabijo pri svojem gospodarskem delu. — Skupno z drugim delom, ki je izšel že lansko leto, nam podaja Melikovo delo vse kar je treba vedeti o Jugoslaviji v zemljepisnem, gospodarskem in kulturnem pogledu. Naj opozarjamo za to vse gospodarske in pridobitne kroge ter kulturne organizacije, pa tudi posameznike, ki se hočejo temeljito poučiti o jugoslovanski državi. Knjiga je izšla v priročno formatu in v pravilni obliki. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

DAROVI

Za neko dobljeno stavo daruje gospa Karla Muzlovic — Godina otroškemu vrtcu na Vrdeljici 10.

V počestitev spomina pok. Franca Černigoj-Kapetana je daroval Babič Franc L 10 podruž. Šol. društva pri Sv. Jakobu. Isti podružnici sta darovala Bezeg Fran L 10, ker je zadel na «lot» in F. K. L 2, češ naj ne ve levica kar da desnica.

O priliki božičnice so darovali «Svetoivanski» Strancar Fr. in Brandolin po L 5, Povh 1.60, Emilija in Nikica 1.50, ga Bak 3, Koneštoba, Kjuder in N. N. po L 1; skupno L 31.10. Srčna hvala vsem!

Nekateri zavedni Koprivci so darovali za refekcijo zasebne šole 150 kg krompirja in 40 kg fižola; poleg tega se je med njimi nabralo še L 17.15; vesela domača družba dodala dobiček igre v znesku L 12.15; skupaj L 29.30 za Šolsko društvo. Zavednim Koprivcem iskrena hvala!

Za svetoiv. podr. Šol. društva se je nabralo v Brancici: 350 kg krompirja in 15 kg fižola. Imena darovalcev sledi v kratkem. G. župnik Schmidt je poleg toplega priporočila vernikom v cerkvi «naj pomagajo naši deci» še daroval L 10. Srčna hvala tudi vsem onim našim, ki so nabirali in hranili darila.

Za svetoiv. podr. Šol. društva so darovali naši zavedni rojaki iz Lož 356 kg krompirja, 20 kg fižola in nekaj ječmena. Približno toliko so darovali rodoljubi iz Manč. Natančneje v kratkem. Srčna hvala Tebi, zlato ljudstvo!

Za svetoiv. podr. Šol. društva je nabral Jože Vrabec v Koprivi pri kozarcu dobrega terana

Borzná poročila.

DEVIZE Amsterdam od 950.— do 955.—; Belgia od 117.50 do 119.50; Pariz od 128.25 do 129.2; London od 112.50 do 114.95; New York od 23.6 do 23.75; Španija od 327.— do 332.—; Švicca od 461.— do 464.—; Atene od 41.— do 43.—; Berlin od 552.— do 562.—; Bukarest od 11.25 do 12.25; Praga od 71.50 do 72.50; Ogrska od 0.0320 do 0.0330; Dunaj od 0.0380 do 0.0390; Zagreb od 36.90 do 37.30.

V LUTE: Avstrijske krone od 0.0320 do 0.0330; dinarji od 36.70 do 37.—; dolarji od 23.60 do 23.7; ročvi po 20 frankov od 92.— do 93.— funt šterling od 112.10 do 112.60.

Benetijske obveznice 80.95.

med navdušeno zbrano družbo L 25. Ob drugem obisku je darovala «Kopriva, ki ne pozna zobe» L 10; skupno L 35 in obljubo, da nam pošljejo vedno «gorke» Koprivci tudi nekaj živili. Da ne bi nikdar zmznili! Ziveli!

Za svetoiv. podr. Šol. društva se je nabralo v Dornbergu o priliki odhodnice g. tne Demariš L 25. Darovali so: Jaka Roje, Lojze Šmigov, Fr. Kovatič, Fr. Milin in Grgi Leserjev vsake po L 5. Poleg tega so Dornberžani obljubili številne darove v živilih. Bog živi vrle Dornberžane!

K. Susič

prodajalna manufakturnega blaga

Trst, Via Rolano 2

vošči vsem svojim odjemalcem

srečno novo leto

Fran Renko

trgovina jestvin

Trst, Via dell' Istria št. 66

vošči vsem svojim odjemalcem

srečno novo leto

Mali oglasi

ZAENICE, angleške ključavnice, ključi, pile, obliči, vijaki, svedri, žage, žebli železna žica i. t. d. Zaloga železa Via Filzi 17.

NATAKARICA za restavracijo-kavarno pri kopalnici primorskega mesta se išče. Predpogoji: Poštenost, čistost, pridnost, lepo moralno obnašanje, lepa zunanost in prijaznost ter pozna: je jezikov. Oskrba pri družini. Naslov pove upravništvo «Edinosti».

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 1602

URARNA-ZLATARNA F. BUDA

Trst — Cors Garibaldi 35

(Podružnica Via Scalinata 1)

Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah. Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (55)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje

kupuje

Zlatarna ALBERT POHN

Trst, Via Ma zini 46

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlati,

lisic,

dihurjev, vlder,

jazbecov, mačk v-

veric, krto, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesara Battisti št. 10

II. nadstr., vrata 16